

jak na system złożony wyłącznie z biznesu *sensu stricto*, ale jak na kombinację kapitału finansowego, ludzkiego i społecznego, to kobieta mająca preferencje ukierunkowane na DOM może tak samo na etapie młodego biznesu stwarzać podwaliny prawdziwego biznesu rodzinnego – to jest biznesu zdolnego przetrwać założycieli w rękach następców. Zrozumienie roli trzech kapitałów biznesu rodzinnego prowadzi do doceniania roli kobiety realizującej wariant DOM jako współnika pomnażającego potencjał rodziny na polu innym niż zarabianie pieniędzy. W następnych fazach po młodym biznesie kobieta może z całą pasją dokonać przeorientowania swojego życia i jeśli nawet nie włączy się bezpośrednio do biznesu, to może wspaniale pomnażać kapitał społeczny, działając na rzecz wzmocnienia reputacji i możliwości społecznych rodzin poprzez działalność na rzecz otoczenia.

Kobiety w rolach niebiznesowych stanowią *soft power* biznesu rodzinnego!

Warto też pamiętać o coraz częstszym odwracaniu ról – tj. o ojcach, którzy poświęcają się domowi, podczas gdy kobiety koncentrują się na pracy zawodowej. Codziennie spotykam takie przypadki. Także w mojej własnej dość sferminizowanej firmie. Wówczas tradycyjne i proste sądy o predestynacji płci nie są już takie oczywiste.

Czy rodzina ma kapitał ludzki do zaangażowania w firmie?

Wracając do głównego wątku tego rozdziału – czyli tworzenia następców, należy zacząć od inwentaryzacji dostępnych zasobów ludzkich rodziny. Celem tej książki jest szukanie rozwiązań, pozwalających na redukcję wpływu przypadków na długookresowy interes rodziny prowadzącej swój biznes w perspektywie pokoleń. Przyjęcie tego założenia umożliwi podejście do kapitału ludzkiego firmy rodzinnej w sposób równoważący emocje z długofalowym interesem biznesowym.

To właśnie jest kluczowy element: **równowaga między miłością do członków rodziny a interesem firmy, pojmowanym jako instrument realizacji celów rodziny.**

Poniżej prezentuję schemat kwestionariusza badania kapitału ludzkiego w rodzinie. Taką inwentaryzację należy przeprowadzać okresowo w odniesieniu do wszystkich członków rodziny – nawet tych małoletnich albo na